





## ԽԱՐԻՃԻՑԵԼ

Հինտիսթանտա քեան Մուրթոն չէ՛հրնա՛ն Խալարի ի՛նչ Հինտուլէր արաւընաւ պիւր թագըմ սէպէպ- լէրտէն տօլաեը պուչազլա չիտ- տէթլի պիւր քալկա զուհուր իտէ- րէք, արպէտա էսնաւընտա 36 քի չի եարալանմը, վէ պիւր չօք քիչի մահպուս իտիւմիշ տիւր Պիւր մըզ- րազլը արւալարի պէօլիւկիւ պիւ- թիւն կի՛նէ սօգապարը կէզմիշ տիւր:

Գարս չէհրնա՛ն վարդան իս- մինա՛ն պիւր էրմէնին զարընը Դ եալընտա պիւր զըզը ի՛նչ համամա կիտիպ, պիւր արալը չօնուղու եալընըզ պարազմաղա, չօնուզ հա- մամըն գալնար սու մահպէնի բէն- ճիւրէնիտէն պազար իբէն, իչինէ տիւրիւպ խալանարաք թէլէթ օլ- մուշ տուր:

Ալէմանիւնը Մակտէպուրկ չէհ- րնա՛ն պիւր Եահուտի՝ ախրէն եէ- տինճի պիւր էրքէք պապաւը օլուր- զընտու, իմբէրաթ օր կիւծօմա պիւր արզու հալ թագ տիւմ իտէրէք, պու- էվլատընա կիւծօմ իսմինի քօյմա- եա միւսաատէ իթմէսինի, վէ իւու- փուս տէթլէրիտէ տէ իմբէրա- վթօրուս պու չօնուղա մուվաթփա- գաթ իթմիկինի քալտ իթմիւրմ- եէ մէնզուինիէթ վիւրմէսինի իս- թիտա իթմիշ իսէ տէ, իմբէրա- թսըն՝ պու Եահուտի չօնուղուս կիւծալար օլմազլըզ քապու ի- տէմէտիկի՝ սահպը իսթիտա Եա- հուտիէ պիւրիւրիւմիշ տիւր:

Բէքինտէ Զին ախրէի իմբէրա- թգրիս ազաւընտան վէ էազիմը րիճալընտան րիէն Գիւնկ վէթաթ իթմիշ օլմաղա, իմբէրաթ օր սէ- րայտա օն պէշ կիւն եաւ թու- թալմաւընը էմր իթմիշ տիւր, ճէ նապէ ալաեընն նէ վազթ իճրա օլուսնաւը թային օլուսնաւը ի- սէ տէ, Զին աւթթիւնէ 3 ալտան էվլէվ վուգու պուլմաւը մէմուլ օ- լուսնաւթօր իթիշ:

Վասաթի Սահատա Խօգանտ խանըղը տախիլիտէ Անտիճան նամ մահալտէն եազլըղընա կէօ- րէ, եէթիտէն 4000 քիչիւիք պիւր չէթէ՝ ալաթթ. մայիս 13տէ պիւր- տէն պիւրէ չէհրի մէզքիւր գուր- պինտէ 300 քիչիւիք պիւր Բուս օր- տուկեալը իւզէրինէ հիւճուս ի- տէրէք, 40 քատար Բուս աօքէ- րինի թէլէթ վէ մէհրուհ իթմիշ- լէր տիւր:

Կէչէն հաթթա Զուիցէրիտա գուշ պաշը քար եազլը վէ տաղ- լարը քարալմը տըր Մէյվէ ա- զաճարը քարըն աղըրըղընտան Գըրըմը տըր:

Հինտիսթանը Բիշալէք չէհրին- տէ ալաթթ. մայիսին 31նճի կիւնիւ տէնչէթլի պիւր հարիգ զուհուր ի- տէրէք թամ 24 սաաթ տէվամ իթմիշ վէ 4000 խանէ եանմը տըր, Խաաարաթ՝ 4,200,000 ինկ. լիւսը բատտէսինտէ տիւր:

Ինկիլթէրրատա պիւր քէօլտէ 3ը- րէտէրիգ Հալլ նամընտա պիւր ա- մէլէ՝ սապահալան եաթաղընտան քալգարաք էլինէ պիւր սաթըր ալ-

մը, վէ գարընըն եաթաղը օ- տաեա կիտէրէք էվլէլա անը սօն- րա պէշ նէթէր չօնուղուս բար- չա բարչա իթմիշ տիւր, Պատէհու- մաթպախա էնէրէք վէ սաթըր ի- լէ քէնտի գաթաւըն տախիլ չեա- րաաք թէլէթ օլմուշ տուր:

Մատամ կլատաթօն՝ էվլէլէի հաթթա ճուսա իթմէսի կիւնիւ զէվլէինի ճէնապէ ալալը իչինէ Լօնտաւտա պուլուստուղուտան, ինկիլթէրրա գարիցաւը վիթթօ- ըրա՝ Պալմօրալտան միւշարէլէյհա գաւտընա պէր վէճէի աթի պիւր թէլէլկաթ քէնիտէ իթմիշ տիւր:

Վէվլէլիւ զէվլէինի ճէնա- գէսի իսթիւրահաթկեալնա վազ իտիլէնէի պու կիւն՝ տիւրիւնէ լէրիմ պէղաեթ տէրէնտէ սիզին ի՛նչ տիւր, ճէնապէ ալալի սիզի ի- չինէ բէք զիւտաթ մուճիպի թէ- էսաիւր օլաճաք տըր, լաքին զէվ- ճիւրիգին զիւրի ճէմիլի իչինէ թէք- միլ միլլէթին իպրաղ իյլէտիկի ա- սարը իճթիւրաճ կէօրտիւկիւնիւզ- տէ, սիզէ պիւր իւէսէլլի օլաճաք տըր. զէվլէինի՝ ալալէաք վէ խա- աթիլը զիւրիւնէսի սաեթսինտէ տէվ- րի հիւքիւմէթիմին էազիմը քիճա- լընտան պիւրի օլմուշ տուր:

Վրիթահիլթը զաթիւնէմ վէ եա ախրէին րիթահիլթի ճիւզէթինէ միւթէվէթաի միւշարիլէյին իպ- րազ իյլէտիկի իճթիւրաճ վէ ու- փուտիւնէթի քէմալը միննէթտարի իլէ միւլէպպէտէն տէրխաթըր ի- տէնէկիւմ:

Մ. կլատաթօնը վէթաթը միւ- նապէպէթիլլէ տիւնեանը հէր թարաթընտան Հալտաթէնէ հատտ ու բալանտան չօք զիւտաթ թա- զիւնէթ թէլէլկաթալը վիւրուտ իտուպ աաարը թէվէնճիւհ վէ մուհապպէթ ըզհար իտիլմիշ, վէ պուլալըն քեաթթիւնէն ալըր ալ- րը ճէվապ իթաւը իսէ հէման իմ- քեանըն խարիճինտէ պուլուսմուշ օլտուղուտան, տուլ մատամ կը- լատաթօն իլէ ախրէի՝ քեաթթիւն- նէ պիւրտէն կազթթա վաւըլմաւը լա պէեալը թէլէքքիւրաթ իթ- մէնէ միւսաարաթ իթմիշլէր տիւր:

Մ. կլատաթօնը ճէնապէ ալալը իճրա օլուսնուղու սըրատա Ու- էսթմինսթէր Ուրալարանը քիւի- սէսինին սէր զալաւանաւըն իս- թիւրա նէլմը՝ ալալըն Ուէսթ- մինսթէր Հալտան միւլաթաթաթ իթմիկի սըրատա, քէնտիսի տէ տիկէր մաեթթ զալաւանաւընը իլէ զալաւանա իլէրիւնտէն պիւրիւի էլէ ալըպ չալմաեա պալաւորըն- տա, հէման ախրէն երլտըրմէն- մէսի էնտիւրիպ տիւրիւշ վէ իքի սաաթ սօնրա վէթաթ իթմիշ տիւր: Պիչարէ մէնէր իսէ զալաւանաւը քէնտի ճէնապէսի իչինէ վուրմաթ- տա իթիշ:

### ԳԵՂԵՑԻԿ ԽՕՍՔԵՐ ԵՒ ՕԳՏԱԿԱՐ ՄՏԱՓՈԽԻԹԻՒՆՆԵՐ

Ալթմէն իսկ կարող եմք զմեզ երանելի համարել, եթէ ունիմք այն արժանաւորութիւնը որ մեր մահուան ժամանակ մարդիկ ըսեն մեր ետեւէն. «Արդարեւ անկեղ- ծովութեամբ կը սիրէի զԱստուած և

անհասկնալութեամբ կը փընտ- ուէր մարդոց օգուտը»:

—Հոգւոյ առողջութեան հա- մար երեք բան հարկաւոր է. Ս. Գրոց ընթերցումը, աղօթք և վե- րին մտածութիւնը:

—Գերեզման՝ կորստեան վի- րապն է անհաւատին, իսկ անմա- հաւթեան դուռն՝ հաւատացեալին համար:

—Վատ խորհուրդներ ու գոր- ծեր կը ժանդոսեն խիղճը:

—Այն մարդը, որ դատարկ կը կենայ, սպասելով որ մեծ գործ մը ունենայ գործելու, երբեք բան մը չը պիտի կրնայ ընել:

—Երջանիկ լինելու էական պայ- մաններն կը պահանջեն գոհ սիրտ, անվրդով միտք և խաղաղ խիղճ ունենալ, որք կապուած են ար- դէն միմեանց:

—Անհաւատին համար աշխար- հային կեանքն, իսկ հաւատացեա- լին համար երկնային կեանքն է բուն կեանքն:

—Ինքնահաւանութեան արդիւն- քն է պարծենկոտութիւնը:

—Տիեզերքն՝ Աստուծոյ խորհըր- դոց մարմնացումն է:

—Երջանկութիւնը միայն կը գտ- նուի բարի խղճի խաղաղութեան մէջ. երջանիկ լինելու համար պէտք է ապրիլ տնտեսութեան մէջ և խորշիլ ամէն մեզքէ:

—Բարկութիւնը յաճախ կը վը- նասէ մեր պատուոյն. գործել և խօսել տալով մեզ հիւսնստութեան և պատշաճից հակառակ:

—Ձիք ինչ աշխարհի մէջ քաղց- րագոյն՝ քան զանդորութիւն խղճի մտոց:

—Երիտասարդ բարեկամներս մի կորսնչէք ձեր անցին ժամանա- կը, չարունակ աշխատեցէք, ու- սումնասիրեցէք, աշխատէք որ ա- մէն բանի վրայ բան մը գիտնաք և բանի մը վրայ ամէն բան:

—Ոչ միայն տեղեկութիւնը ու- նենալու ենք առաքինութիւննե- րու վրայ, այլ և այն առաքինու- թիւնները մեր նկարագրին մէջ ըն- դուենելու ենք:

—Ձեր միտքը աշխատէ մը վար- ժեցուցէք, որ լսածովը չի շատա- նայ, այլ միշտ խորհի և խորհի մինչեւ որ օգուտի մը ծառայեցնէ իր լսածը:

—Յոյսը թշուառութեան դեղ- թափն է. իսկ յուսահատութիւնը անձնասպանութեան յառաջնաց կարապետն:

—Դպրոցն ու եկեղեցին՝ ժողո- վըրդեան մը կատարեալ պատկեր- ներն են. եթէ կուգես ժողովրդե- ան մը մտաւորական և բարոյա- կան փիճակը իմանալ, գնա տես անոր վարժարանը և եկեղեցին:

—Թշուառք՝ իրենց ցաւերն ալ- լոց պատմելով՝ կամօքեն ու կը մոռնան զայնս, եթէ նոքա սպե- ղանի զնել իսկ չի կարողանան:

—Ամենափոքր գաղտնիքն իսկ մի յայտնեւ տիւնաւորութիւն կար- ծած ընկերիդ, վառն գի կան մար- դիկ որ կատուի բնաւորութիւն ունին, երբ կը սիրես ու կը փայ- վայես՝ չորս կողմը կը դառնան քծնելով, իսկ երբ պոչերնին կո- խես ի ցասմամբ երեսիդ կը ցատ- կեն:

—Մարդ աւելի մեծ ցաւ կըզ- զայ, երբ վնասուի այն անձէն, յորմէ չէր յուսար:

—Յոռեւտեա մարդիկ ամէն բան ծուռ կը մեկնին:

—Աշխարհի մէջ մեր գոյութեան գլխաւոր մէկ հպատակն է դար- գացնել մեր կարողութիւնները և մեր նկարագրը և զմեզ յարմար- ցընել բարձրագոյն կեանքի մը:

—Եթէ կուգէք որ ձեր զաւակ- ները լինին ճշմարտապէս բարե- կիրթ և քաղաքակիրա անհատներ զարգացուցէք զնոսա բարոյապէս և մտաւորապէս:

—Ամենէն մեծ մարդը այն է որ ամենէն աւելի ծառայած է մարդ- կութեան:

—Ով որ կը կարծէ թէ առանց կրօնի բարոյական կարելի է, նա վերացական մարդ մ'է միայն, որ զուրկ է գործունէութեան ուղ- ղութենէն:

—Կրօնը բարոյական անտեսա- նելեաց մարմնացումն է, և առանց կրօնի բարոյական անկարելի է:

—Ինչպէս որ ճշմարտութիւնը գտնելու համար միայն մէկ մե- թոտ կարելի է, նոյնպէս ալ աս- պարէզի ընթացքին մէջ յաջողու- թիւն գտնելու համար միայն մէկ մէթոտ կայ, որ է բարոյական ուղղութիւն՝ կրօնի հետ մարմնա- ցած և նիւթականացած՝ անյող- դողը նկարագրի մը կազմութեան նկատմամբ ուրիշ շատ մը յատ- կութիւններ էական են. սակայն անոնք տակաւին երկրորդական են: Մարմնացեալ բարոյական կամ կրօնն է բուն հիմնականը, միւսնե- րը անկէ կը բխին:

Նախ եւ յառաջ այս պէտք է գիտնաք թէ՝ աշխարհ և մարդիկ տա հասարակ կեղծ են, զձեզ օր- րոցներէն և ձեռնտու եղողներէն ժիշեր և շատ ժիշեր անկեղծ են:

—Ամբողջ աշխարհ և մարդիկ ձեզ հակառակ են, երբ մանա- ւանդ յաջողութեան համար բուռն գործունէութիւն մը ցոյց կուտաք:

—Մի վստահիք մարդոց և մե- ծամեծաց, ձեր յաջողութեան գաղտնիքը և զօրութիւնը ձեր մէջ փնտռեցէք՝ յԱստուած ապաս- տան:

—Ինքնօգնութիւնը ամէն պա- րագոյն և ամէն վիճակի մէջ ձեր գործունէութեան մէթոտը թող լինի. որով միայն պիտի կրնաք հասնիլ ձեր ազնիւ նպատակնե- րուն:

—Ինքնօգնութիւնը ծածուկ և ներքին զօրութիւն մ'է, երբ զայն կը մշակէք, պիտի կազմէք ան- յողդողդ նկարագրի մը: Բայց երբ մարդիկ չեն ճանչնար ձեր արժանիքը և չեն գնահատեր ձեր գործունէութիւնը, Մի յուսահա- տիք, քանզի բոլոր մարդիկ այս- պէս են. ինքնօգնութիւնն եւ մի- այն ինքնօգնութիւնն է այն զօ- րութիւնը, որ զձեզ պիտի առաջ- նորդէ եւ անվրէպ պիտի տանի հոն ուր կուգէք հասնիլ:

### ՀԱՄԱՔԵՅ Ռ. Ս. ՍԱՄՈՒԷԼՅԱՆ Ս. ԵՐԵՒԱՆԳԵՄ:

«Հանրագիտակ» նամ բիւալէի մէվգութեան կէօրիւմիւշ տիւր:

### ՄՈՒԿԵՐԸ ՈՅՆՁՈՑՆԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Քաղաքէն մինչեւ քիւղ, լեռնե- րէն մինչեւ ծով, օր որ մարդ կը բնակի և կապրի, այդ չարաճճի

Եւ ի վերջի փուլարա խառնակա  
 յէնճանէն մուտնէն է իյլեր: